

mod de to Ændringsforslag, hvorved vi har foreslaaet Nedsættelse, saa skal jeg ikke komme tilbage dertil. Den Nedsættelse, vi har foreslaaet angaaende Erhvervelse af et Hus i Blokhus Plantage, blev særlig omtalt af det ærede Medlem fra Halvrimmen (C. Sørensen). Han beklagede sig stærkt over, at vi havde strøget denne Bevilling. Derom skal jeg blot sige, at naar vi har strøget den, har Grunden været, at Udvalget har ment, at vi har nok af Arealer, som ikke kan benyttes til andet end netop Plantager. Vi har nemlig haft den Opfattelse, at der her var en Ejendom, som man kunde benytte paa anden Maade, som mulig var i Stand til at føde en Familie, og at der ikke var nogen Grund til at erhverve en saadan Ejendom og rive et Hus ned for at beplante noget mere ude i Klitterne. Selvfølgelig er det et mindre Spørgsmaal, der her er Tale om, og er der et stærkt Ønske derom, antager jeg, Udvalget er villigt til senere at tage Spørgsmaalet op.

Der er nogle andre Spørgsmaal, jeg skal tillade mig nogle faa Bemærkninger om. Et af de Samraad, der er førte, og et af de vigtigste, er det, der nu er omtalt af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), det, der har drejet sig om Drifts- laan til Husmandsbrug. Jeg vil først sige, at det Spørgsmaal har min fulde Sympati, og kan det løses paa en praktisk Maade, tror jeg, det vil have stor Betydning. Alle vi, der er kendte med Forholdene ude paa Landet, ved, hvorledes det, som det i Regelen kniber med for Nybegyndere, er tilstrækkelig Driftskapital, enten det nu er til Indkøb af Besætning og Avlsredskaber eller til Forbedring af Ejendommen ved Dræning og Mergling eller til andre Foranstaltninger. Og ganske vist er der Penge nok at faa i vore Banker og Sparekasser; men Renten er høj, meget høj; som Regel skal der for saadanne Laan betales helt op til 6—7 pCt., og dernæst er der det meget uheldige Forhold, at saadanne Smaalaaen kan ikke faas, uden at der skal stilles Kaution, og det er mange Gange meget ubehageligt for en Mand at skulle bede denne eller hin af sine Naboer, eller hvem det nu er, om at gaa i Kaution. Var det derfor muligt at finde en Form, hvorunder dygtige, paalidelige Folk kunde faa Adgang til Laan uden dette Kautionssystem, vilde der være vundet betydeligt, og jeg skal tillade mig her — jeg har for Resten gjort det tidligere — at pege paa en Vej, en Vej, som egentlig er prøvet før, og som

ogsaa har vist sig brugbar, nemlig den Vej, man fulgte ved de landøkonomiske Forskudsforeninger. Dersom Staten overlod Husmandsforeningerne en vis Sum, f. Eks. et Par Millioner Kroner — jeg tror nemlig, 1 Million er for lidt — under den Forudsætning, at Husmandsforeningerne skulde udlaaene dem til deres Medlemmer efter samme Principper, som var gældende i Forskudsforeningerne — altsaa efter det Princip, at hver enkelt Mand blev ansat til en vis Laaneværdi og kunde faa et Laan for en vis Tid, 6—9 Maanedere —, saa tror jeg, det var en Løsning, og det var maaske den rigtige Vej at gaa. Jeg vil henstille til den højtærede Minister at tage dette Spørgsmaal under Overvejelse. Det kan godt være, at det rigtigste vilde være at faa Sagen grundigt undersøgt, at den blev fremmet ved en særlig Lov. Jeg kan godt se, at det vanskelige Punkt er Garantien; men jeg gaar ud fra, at De samvirkende danske Husmandsforeninger nok vil garantere for de Penge, de faar af Staten, og som jeg mener maa overlades Foreningerne til saa billig en Rente som muligt.

Med Hensyn til et Spørgsmaal, jeg omtalte i min første Tale, Kirkernes Overgang til Selveje, har vi nu hørt Ministeren, som udtalte, at Skylden for, at der hidtil ikke er gjort noget ved denne Sag, ikke er hans, men at Sagen ligger i Kultusministeriet. Det er nu 2 Aar siden, vi tog det Spørgsmaal op, og vi har haft det oppe hvert Aar siden, og jeg vil efter saa stærkt som muligt opfordre Ministeren til at gøre Skridt til, at der snart kan blive gjort noget ved den Sag. Det er ikke for tidligt, og jeg tror nok, at naar Ministeren gør, hvad han kan, saa kan han ogsaa faa Kultusministeriet til at fremme Sagen.

Jeg skal saa omtale et andet Samraad, som ogsaa er omtalt af det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen). Det angaar Regnskabsaflæggelsen fra de Foreninger og Institutioner, der faar Tilskud fra Landbrugslosteriet. Her er jeg ganske enig med det ærede Medlem for Horsens Landkreds. Det forekommer mig, at naar Foreninger og Institutioner faar Tilskud, enten direkte af Statskassen eller ogsaa af Institutioner, der sorterer under Staten, er det rimeligt og naturligt, at de maa aflægge Beretning eller Regnskab for, hvorledes disse Midler anvendes. Jeg synes ikke, der er noget stødende eller urigtigt i at forlange det, og det tror jeg heller ingen af disse Institutioner vil finde.

Det ærede Medlem fra Silkeborg (Jacob